

Oponentský posudek na rigorózní práci

Autor práce: **Mgr. Tomáš Matějec, Ph.D.**
Název práce: *Biblistické výklady Jeronýma Hirnhaima ve spise Theologia universalis*
Práce podána na: *Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze*
Oponent: *doc. ThLic. Jaroslav Brož, Th.D. S.S.L.*

Tomáš Matějec podává k rigoróznímu řízení práci, která je rozšířenou verzí jeho diplomové práce stejného názvu, podané na téže fakultě a úspěšně obhájené s prospěchem „výborně“. V hlavní stati práce nedošlo oproti diplomové práci k žádným zásadním změnám; Matějec ale vzal v úvahu připomínky uvedené v posudcích, takže předložený text představuje vyváženou verzi, která reflektuje doporučení odborného oponenta (prof. Stanislav Sousedík). Navíc v této práci předkladatel zúročil své historické bádání týkající se osobnosti Jeronýma Hirnhaima, které z důvodu stanoveného rozsahu minulé práce nemohlo být v úplnosti uplatněno.

Předložená práce má rozsah 116 normostran, 73 tištěných stran + 4 strany seznamu pramenů a literatury + 19 stran barevné přílohy: *Theologia universalis*: Prolegomena 3–20, rukopis Strahovské knihovny, sign. DG III 34. Sestává po úvodu z pěti kapitol: 1. Jeroným Hirnhaim – život, spisy, hodnocení; 2. Písmo svaté a tradice; 3. Inspirace; 4. Výklad Písma svatého; 5. Četba Písma laiky, na něž navazuje závěr.

Život J. Hirnhaima je představen na úsporné ploše v dostatečné úplnosti a především ve funkci pochopení jeho díla, jež je v práci následně analyzováno a hodnoceno. K popisné části Matějec připojuje své hodnocení Hirnhaima nejen jako pedagoga, ale také jako horlivého a moudrého reformátora řádu, organizátora a podporovatele teologických studií. V souladu se současnými pozicemi historiků opravuje dřívější náhled na údajné Hirnhaimovy jansenistické sklony.

Z rozsáhlého Hirnhaimova teologického kompendia *Theologia universalis* Matějec zkoumá jeho postoje coby pedagoga ve čtyřech okruzích, které dnes řadíme ke generální biblické introdukci (viz výše: kapitola 2–5 rigorózní práce). Student needituje souvislý text (ten je k dispozici ve fotokopii manuskriptu v Příloze), ale vybírá Hirnhaimova stanoviska, která v originálním latinském čtení uvádí vhodně v poznámkovém aparátu a v hlavním textu poskytuje svůj spolehlivý překlad.

Heuristická metoda je kombinována se studiem pramenů. Matějec se soustředí na výzkum znalosti a přímé či nepřímé závislosti Hirnhaimovy *Theologia universalis* na některých dobových dílech, zejména na tehdy rozšířených a ve výuce teologie používaných Bellarminových *Kontroverzí* a Juéninových *Institutiones theologicae*, jejichž přímý vliv na Hirnhaimovo dílo už kvůli jejich vydání po jeho smrti je téměř jistě vyloučen. Je třeba podtrhnout, že studentovy závěry, argumentačně dobře podložené, jsou přesvědčivé. Ocenění si zaslouží také jeho značná citlivost na literární druh; Matějec správně bere v úvahu, že máme před sebou dílo nikoli odborně teologické, nýbrž určené primárně pro pedagogické účely.

Matějec kromě dobových pramenů, které studoval především z fondů Strahovské knihovny, konzultuje dostatečně sekundární literaturu, která ovšem k danému tématu existuje ve velmi omezeném rozsahu. Pro současné pozice katolické církve vzhledem k učení o biblických otázkách odkazuje na *Dei Verbum* (1965) a *Verbum Domini* (český překlad 2011).

Jazyk práce je vytříbený se sklonem ke knižním výrazům, odborný styl se snoubí se čtivostí a lehkostí vyjadřování, což prozrazuje studentovu předchozí průpravu. Ani formální stránce nelze nic podstatného vytknout. Několik přepsání (vyznačil jsem je v tištěné kopii, např. na str. 10, 71 nebo 72) doporučuji dodatečně opravit.

Ocenění zaslouží také aktualizující průhledy směrem k dnešním teologickým pozicím, jak jsou vyjádřeny v dokumentech katolické církve na 2. vatikánském koncilu a po něm.

Předložená práce je jak tématem, tak kvalitou zpracování, skutečným přínosem pro dějiny české biblistiky. Proto ji **vřele doporučuji k rigoróznímu řízení.**

doc. Jaroslav Brož, Th.D. S.S.L.
katedra biblických věd

V Praze dne 13. srpna 2016